

Číslo jednací: 32C 97/2011 - 95

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudkyně JUDr. Jaroslavou Lobotkovou ve věci žalobců: a) **David K**, bytem , b) **Lucie Š**, bytem , oba zastoupeni JUDr. Petrem Kočím, advokátem se sídlem Opletalova 1535/4, Praha 1, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo vnitra ČR**, Nad štolou 936/3, Praha 7, **o ochranu osobnosti**

t a k t o :

- I. Žaloba, podle které je žalovaná povinna zaslat žalobci ad a) do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku písemnou omluvu následujícího znění:

„Česká republika – Ministerstvo vnitra ČR se Vám tímto omlouvá za to, že Vám byl v souvislosti s trestním řízením vedeným Policií České republiky pod č.j. KRPU-26737-9/TČ-2010-040872 proveden bukální stěr a sejmuty daktyloskopické otisky, čímž bylo neoprávněně zasaženo do Vašich osobnostních práv“,

se zamítá.

- II. Žaloba, podle které je žalovaná povinna zaslat žalobkyni ad b) do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku písemnou omluvu následujícího znění:

„Česká republika – Ministerstvo vnitra ČR se Vám tímto omlouvá za to, že Vám byl v souvislosti s trestním řízením vedeným Policií České republiky pod č.j. KRPU-26737-9/TČ-

2010-040872 proveden bukální stěr a sejmuty daktyloskopické otisky, čímž bylo neoprávněně zasaženo do Vašich osobnostních práv“,

se zamítá.

- III. Žaloba, podle které je žalovaná povinna do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku zlikvidovat všechny osobní údaje získané bukálním stěrem a sejmutím daktyloskopických otisků, které o žalobci ad a) v souvislosti s trestním řízením vedeným Policií České republiky pod č.j. KRPU-26737-9/TČ-2010-040872 zpracovává,

se zamítá.

- IV. Žaloba, podle které je žalovaná povinna do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku zlikvidovat všechny osobní údaje získané bukálním stěrem a sejmutím daktyloskopických otisků, které o žalobkyni ad b) v souvislosti s trestním řízením vedeným Policií České republiky pod č.j. KRPU-26737-9/TČ-2010-040872 zpracovává,

se zamítá.

- V. Žalobci jsou povinni zaplatit na náhradu nákladů řízení zálohovaných státem každý částku 132,-Kč na účet zdejšího soudu do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- VI. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

O d ů v o d n ě n í

Žalobou podanou 31.8.2011 se žalobci domáhají výslovně ochrany osobnosti dle § 13 obč. zák. před novelou, a to oba omluvy a likvidace osobních údajů získaných bukálním stěrem a sejmutím daktyloskopických otisků, vše v souvislosti s trestním řízením vedeným Policií České republiky pod č.j. KRPU-26737-9/TČ-2010-040872. V tomto trestním řízení bylo zahájeno trestní stíhání žalobců a dalšího obviněného usnesením ze dne 6.10.2010 pro přečin založení, podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 odst. 1 tr. zák., kterého se měli dopustit tím, že dne 6.10.2010 při pořádání ohlášeného veřejného meetingu Dělnické strany sociální spravedlnosti nejprve v Litvínově na Masarykově náměstí a poté v Mostě, na 1. Náměstí, si na místě veřejně přístupném a za účasti veřejnosti vzájemně předávali a veřejně vystavovali vlajku s logem rozpuštěné Dělnické strany – vlajku s červeným ozubeným kolem na bílém pozadí s černými iniciálami „DS“ uvnitř. Na základě tohoto obvinění byly žalobcům sejmuty Policií ČR daktyloskopické otisky a proveden bukální stěr, přitom přečin, pro který jsou stíháni, to neodůvodňuje a nebyla jim ani předána kopie úředního záznamu o tomto úkonu. Obrátili se jako stěžovatelé na Úřad pro ochranu osobních údajů, ale tento postup nevedl k cíli. Proto se obracejí na soud a tvrdí, že policejní zákon je ve svém § 65 v rozporu s ústavním pořádkem.

Ani k výzvě soudu žalobci neupřesnili, kdy k odběrům došlo. Pouze uvedli, na které služebně to bylo s tím, že úřední záznam o odběru biologického materiálu podle § 65/1 zák. č.

273/2008 Sb., o Policii ČR, není úkonem trestního řízení, a proto se do trestního spisu nezakládá. Navrhli, aby si soud tyto záznamy k důkazu vyžádal.

Žalovaná namítala, že platná právní úprava je dostatečným základem pro zpracování profilů DNA v databázi, adekvátní záruky proti zneužití zpracovávaných osobních údajů jsou ze strany PČR dány, právní úprava je předvídatelná, nedává možnost odlišné interpretace a tak odpovídá požadavku právní jistoty. S odkazem na § 65/1 a 65/5 zák.č. 273/2008 Sb. a §§ 82/1 a 87/1 a 79/1 téhož zákona namítala, že bylo třeba žalobcům vzorky odebrat, neboť nesporně proti nim bylo zahájeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin. Nemohlo tedy dojít k neoprávněnému zásahu do osobnostní sféry žalobců, policie zlikviduje tyto osobní údaje, jakmile tyto údaje nebudou nezbytné pro účely předcházení, vyhledávání a odhalování trestné činnosti. Namítala, že k rozhodování o likvidaci osobních údajů není dána pravomoc soudu.

Podle § 11 obč. zák. fyzická osoba má právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy.

Podle § 13 odst. 1 obč. zák. má fyzická osoba právo se zejména domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění.

Bylo na žalobcích, aby prokázali, že došlo k neoprávněnému zásahu do jejich osobnostní sféry, že se jedná o zásah objektivně způsobilý zasáhnout jejich občanskoprávní sféru a že původcem tohoto zásahu je žalovaná.

Z obsahu spisu č.j. KRPU-26737-9/TC-2010-040872 PČR, KŘP Ústeckého kraje, Služby kriminální policie a vyšetřování, Územní odbor Most, 1. Oddělení obecné kriminality soud zjistil, že dne 6.10.2010 byly zahájeny úkony trestního řízení proti žalobcům a třetí osobě pro trestný čin již shora specifikovaný. Podle usnesení z téhož dne proti nim bylo zahájeno trestní stíhání. Žalobce ad a) byl téhož dne vyslechnut, žalobkyně až 11.10.2010. D31.1.2011 byl podán návrh na podání obžaloby, jinak obsahem spisu neprochází nic relevantního pro předmět tohoto sporu. V oddělené a zapečetěné části spisu (obsahuje interní materiály z prověřování a vyšetřování skutku a není běžně přístupná obviněným ani obhájčům) se nacházejí mimo jiné Žádosti o provedení identifikačních úkonů, tedy formulář obsahující č.j. věci, jména a ostatní nacionálie osoby, označení typu osoby (obviněný) a označení úkonů, které mají být provedeny a důvod (trestní řízení). Následuje vyjádření kriminalistického technika. Z těchto údajů soud zjistil, že žalobkyni byl odběr proveden dne 11.10.2010, tedy v den jejího výslechu. Žalobci pak byl odběr proveden až 4.2.2011.

K obsahu těchto „protokolů“ pak soud vyslyšel svědky, kteří jsou na nich podepsáni.

Svědék ing. Štěpán Václavík potvrdil, že žalobce řešil, žalobkyni opakovaně. Odběry DNA, fotografování či snímání otisků označil za zcela běžnou praxi při sdělení obvinění z úmyslného trestného činu, to je jediné kritérium, umožňuje to policejní zákon a je k tomu i interní pokyn policejního prezidenta. Dochází k odběrům u všech obviněných, většinou po sdělení obvinění a po výslechu. Odběry se takto provádějí dosud, pouze se zpracovávají počítačem, doložil soudu blanco formuláře. O dalším zpracování odběrů nebyl informován.

Svědék David Franěk, kriminalistický technik, potvrdil, že odběry provádí vždy, když je někdo obviněn z úmyslného trestného činu, provádějí jich velmi mnoho. Na žalobce

konkrétně si nepamatuje. Vysvětlil, že datum na protokolu o odběrech u žalobce je 2011, prostě takto píše. Odběry provádí od roku 2006, nepamatuje si, že by se někdo nepodrobil odběrům dobrovolně, až na 1 případ. Vzorky DNA se po odběru zabalí, je na to speciální krabička, aby nedošlo ke kontaminaci, označí se, aby nedošlo k záměně, a pošlou kriminalistickému ústavu. O dalším postupu není informován.

Z výpovědi svědka Zbyňka Duška, který byl kriminalistický technik v rozhodné době, soud zjistil v podstatě totéž, co z výsledku předchozího svědka.

Z výpovědi svědkyně Petry Červenkové soud zjistil, že pracuje u PČR na oddělení správy a kontroly osobních údajů, a to od loňska. Přejde do styku s žádostmi o výmaz nebo zpřístupnění údajů, i o odběrech DNA. Žalobce nezná. Žádosti postupují příslušnému správci osobních údajů, Kriminalistickému ústavu a Útvaru služby kriminální policie. Zamítavé žádosti se odůvodňují a žadatelé dostávají poučení o možnosti podat stížnost. Obecně při zamítání žádosti hraje roli trestní věc, o kterou se jedná, případně celkový profil konkrétního člověka.

Z výpovědi svědkyně Mgr. Věry Krahulcové soud zjistil, že pracuje u PČR jako rada Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR. S údaji o odběrech DNA přichází do styku, jsou správci osobních údajů veškerých identifikací. V některých případech je automaticky stanoveno, v jakých lhůtách se likvidují, jindy se po nějaké době opakuje prověřování. Záleží na typu osoby nebo se např. čeká na rozhodnutí v trestní věci, v souvislosti se kterou byly vzorky odebrány. Podle interního předpisu se konkrétně vzorky DNA uchovávají 80 let, při likvidaci dříve se nejprve prověří, zda nedošlo k nějaké změně, dalšímu trestnímu stíhání apod. V případě, že ještě probíhá trestní stíhání, by k likvidaci vzorků dojít nemělo. Ke konkrétnímu případu žalobců neměla informace.

Ze zprávy policejního prezidia ČR soud zjistil, že vzorky odebrané žalobcům jsou stále v Národní databázi DNA.

Ze spisu 42T 20/2011 Okresního soudu v Mostě soud zjistil, že dne 15.2.2011 byla na žalobce podána obžaloba, dne 13.4.2012 byl vynesena zprošťující rozsudek, usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem byl zrušen a věc vrácena soudu prvního stupně. Dle sdělení právního zástupce žalobců při jednání, kdy byla věc končena, je stav nezměněn.

Po provedeném dokazování dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, žalobci neprokázali, že došlo k neoprávněnému zásahu do jejich občanskoprávní sféry. Vlastní odběr je neinvazivní metoda, nebylo prokázáno, že se odběru nepodrobili dobrovolně. V žalobě to ani netvrdí, začal to zkoušet právní zástupce žalobců až při výsledku svědků. Důvod odběru byl zákonný, oba byli obviněni z úmyslného trestného činu.

Policejní zákon upravuje odběry a okolnosti, za nichž je možno je provádět, a to dostatečně. Soud se ztotožňuje s tím, co uvedla žalovaná – právní úprava je předvídatelná, nedává možnost odlišné interpretace a tak odpovídá požadavku právní jistoty. Co není upraveno zákonem, ale pouze vnitřními předpisy policejního prezidenta, je otázka uchovávání či likvidace odebraných vzorků. Přerušit řízení dle § 109 odst. 1 písm. c) o.s.ř., podle kterého soud řízení přeruší, pokud dospěl k závěru, že zákon, jehož má být při projednávání nebo rozhodování věci použito, nebo jeho jednotlivé ustanovení, je v rozporu s ústavním pořádkem a podal-li u Ústavního soudu návrh na zrušení tohoto zákona nebo jeho jednotlivého

ustanovení, nebylo možné. Něco, co neexistuje, nemůže být v rozporu s ústavním pořádkem, není možné navrhnout zrušení.

Z výpovědí svědků kriminalisty a kriminalistických techniků bylo zjištěno, že vše proběhlo standardním způsobem, vzorky jsou dostatečně zajištěny proti kontaminaci či zaměnění vzorků. Z výpovědi pracovníků policejního prezidenta bylo zjištěno, jakým způsobem je dále zajištěno uchovávání vzorků, zejména DNA, jaký je postup, pokud se kdokoli domáhá likvidace vzorků, jaká jsou kritéria pro likvidaci. Zjistil, že žalobci o likvidaci nepožádali. Na druhou stranu jedním z podstatných důvodů pro nevyhovění žádosti je skutečnost, že neskončilo trestní stíhání, v souvislosti se kterým byly vzorky odebrány. V případě žalobců trestní řízení ukončeno není. Nebylo tedy možno žalobě vyhovět.

Pokud se žalobci cítí poškozeni, je to pouze jejich subjektivní pocit. V zájmu celospolečenské ochrany proti trestné činnosti je nutno, aby subjektivní zájmy či názory jedince byly korigovány obecně závaznými předpisy. Pokud se jedinec pohybuje v rámci vymezeném obecně závaznými předpisy, nedostane se do střetu s nimi, pokud se v nich nepohybuje, vědomě je porušuje, musí si být vědom následků.

Kromě toho soud setrvává na stanovisku, že soud v rámci občanskoprávního řízení nemůže zasahovat do pravomoci orgánů činných v trestním řízení.

Ze všech těchto důvodů soud žalobu zcela zamítl.

O nákladech řízení zálohovaných státem pak rozhodl dle § 148 odst. 1 o.s.ř. a jejich výši (svědečné) poměrně rozdělil mezi oba žalobce.

Výrok o nákladech řízení mezi účastníky navzájem je odůvodněn ustanovením § 142 odst. 1 o.s.ř. výkladem a contrario. Žalovaná měla ve věci plný úspěch, ale žádné náklady jí nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do patnácti dnů ode dne doručení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

V Praze dne 14. července 2014

JUDr. Jaroslava Lobotková v.r.
soudce

Za správnost vyhotovení:
Vlasta Beranová